

Recursos sobre seguretat i prevenció d'accidents¹

Pepita Bigordà, Montserrat Fortuny, Montserrat Queralt, Teresa Tilló

Llibres i quaderns per infants i joves. Llibres per a la biblioteca de l'aula

AJUNTAMENT DE TERRASSA. *Programa d'Educació viària*. Fitxes didàctiques per a primer i segon curs d'EGB. Terrassa, Servei Municipal d'Educació amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya.

CARRIÓ, ROSA; FORTUNY, MONTSERRAT; MARINE, CONCEPCIÓ. *Educació Viària*. Quadern d'exercicis per al Cicle Mitjà d'Educació Primària. Barcelona, Vicens Vives, 1991; 63 pàgs.

DEPARTAMENT DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA; BARÓ, CARLOS (il·lustracions); Espens, Maria (fotografia). *La vida del teu fill és a*

les teves mans. Edició en català i castellà. Col·lecció: Seguretat per als infants, il·lustrat en color. A més d'ésser d'interès per als educadors pot ser útil als alumnes dels darrers cursos d'Educació Primària i als d'Educació Secundària. No s'indica la data ni el lloc d'edició, 1984; 28 pàgs.

DEPARTAMENT DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. CARBÓ, JOAQUIM. *Els rampells d'en Ton*. Educació Primària. No s'indica la data ni el lloc d'edició; 12 pàgs. il·lustrades en color.

DEPARTAMENT DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA; Oriol (rodolins); París, Jordi (il·lustrador). *Un bon dia*. Col·lecció: Seguretat per als infants. Educació Primària. 12 pàgs. il·lustrades en color.

DIRECCIÓ GENERAL DE TRÀNSIT. AJUNTAMENT DE TERRASSA. *Educació viària infantil*. Cicle Mitjà d'Educació Primària. No indica lloc d'edició, 1988, 32 pàgs.

FORTUNY, MONTSERRAT; MARINÉ, CONCEPCIÓ. *Prevenció d'accidents*. Cicle mitjà d'EGB. Barcelona, Barcanova, 1983; 63 pàgs. Col·lecció: Quaderns d'Educació Sanitària.

GREE, ALAIN. *En Tom i la Irene i el codi de circulació*. Barcelona, Joventut, 1975; 21 pàgs. il·lustrades.

LINARES, MIGUEL. *El mundo de la circulación*. Barcelona, Martín Casanovas Editor, 1975; 86 pàgs.

MCNULTY, S.; HIGGS, M. (il·lustrador). *Compte amb el foc*. Traduït per M. Canals i C.

(1) Aquestes referències documentals formen part de l'obra: *Seguretat i Prevenció d'accidents*, és a dir, un dels quaderns monogràfics d'educació per a la salut a l'escola, encarregada per la Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. En premsa.

Colomina. Conte infantil per al Cicle Inicial i Mitjà d'EGB. Barcelona, Molino, 1987. Col·lecció: Aprèn amb lluneta. (Edició en català i castellà).

McnULTY, S.; HIGGS, M. (il·lustrador). *Compte amb els accidents*. Traduït per M. Canals i C. Colomina. Conte infantil per als Cicles Inicial i Mitjà d'Educació Primària. Barcelona, Molino, 1987. Col·lecció: Aprèn amb lluneta. (Edició en català i castellà).

MORGAN-GRIFFITHS, LAURIS. *Guía del explorador. Primeros auxilios*. Madrid, Editorial Plesa/Ediciones SM, 1979; 63 pàgs.

QUEMBARRENA, GUILLERMO I ALTRES. *¡Ojalá los coches volaran!* Llibre de l'alumne. Barcelona, Ed. Winterthur, 1988. (Disseny gràfic Eumo)

PACINI, ALESSANDRO. *Todo sobre las normas de la circulación*. Barcelona, Ediciones Nauta, 1975; 47 pàgs.

PACINI, ALESSANDRO. *Todo sobre el auxilio en carretera*. Barcelona, Ediciones Nauta, 1975; 63 pàgs.

PASCUAL PONS, MANUEL. *El foc i els infants*. Barcelona, Ed. H.M.B., 1980.

WINH, BRENDA. *Primeros auxilios*. Barcelona, Ed. Marcondo, 1984; 32 pàgs. il·lustrades.

Videografia

- *Educación vial* (16'). Producciones de Video Pedagógico; VIPESA (Madrid). Sistema VHS.

Inclou una guia didàctica de 9 pàgines, 1987.

- *El camí de casa a l'escola*. Producció: Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya; Centre de Producció Experimental de Barcelona i Caixa de Barcelona. Sistemes Beta i VHS. Educació infantil.

- *Ep! Ring Ringes* (23'). Producció: Departament de Governació, Gerència de Seguretat Viària; Departament d'Ensenyament, Programa de Mitjans àudio-visuals; Generalitat de Catalunya; Winterthur, 1990. En català. Sistemes VHS i Beta. Educació Infantil i primers cursos d'Educació Primària.

- *Caminem segurs* (30'). Produït per: l'Associació Nacional de Prevenció d'Accidents de Tràfic; Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya. Guió i realització: Martínez Vinaroz, J. Sistema Betamax. Cicle Superior d'Educació Primària i Educació Secundària Obligatòria.

- *Caminem segurs* (22'). Adaptació del vídeo anterior. Producció: Departament de Governació, Gerència de Seguretat Viària; Departament d'Ensenyament; Programa de Mitjans Àudio-visuals i Winterthur, 1990. Sistemes Beta i VHS. Cicle Superior d'Educació Primària i Educació Secundària Obligatòria.

- *Motormanía* (7'). Producció: Walt Disney Educational Productions, traduïda al català i castellà

pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Sistemes Beta i VHS, color. Cicle Superior d'Educació Primària i Educació Secundària Obligatòria.

- *El laboratorio de química*. Producció: Logo Video; distribució: Videsmar, S.A. Educació Secundària Obligatòria.

- *Plan Donalt contra el fuego* (12'). Sistemes Beta i VHS. D'interès per als alumnes de diferents nivells educatius. (Hi ha una còpia als Centres de Recursos Pedagògics).

- *Cómo tener un accidente en casa* (7'). Sistemes Beta i VHS. D'interès per a diferents nivells educatius. (Hi ha una còpia als Centres de Recursos Pedagògics).

- *Revetlles amb precaució*. Generalitat de Catalunya. Departament de Governació. Direcció General de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments de Catalunya. Barcelona.

- *Pla d'Evacuació d'un centre docent* (30'). Generalitat de Catalunya. Direcció General de Protecció i d'Extinció d'Incendis i Salvaments. Departament d'Ensenyament. Programa de Mitjans Àudio-visuals, Departament de Treball, Centre de Seguretat i Higiene de Barcelona; amb la col·laboració de la Caixa de Barcelona. Col·lecció: Vídeos Didàctics, 1989.

- *L'ús del casc* (10'). Gerència de Seguretat Viària. Educació Secundària.

- *L'alcohol i la conducció* (10'). Gerència de Seguretat Viària. Educació Secundària.

Diapositives

- *Los accidentes del niño en la edad escolar*. Ministerio de Sanidad y Consumo, Madrid. Sense data.

- *Riesgos eléctricos en el hogar*. ENHER. Sense data.

Fulletons, Opuscles, Fitxes, Dossiers i Guions

- *La prevenció dels accidents en la infància*. Barcelona, Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya; Direcció General de Promoció de la Salut, 1985; 21 pàgs. Col·lecció: Guions d'Educació Sanitària. Editat en català i castellà.

- *La vida del teu fill està a les teves mans. Guia per prevenir els accidents en la infància*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat Seguretat Social, 1984, 27 pàgs. Editat en català i castellà.

- *Els accidents infantils són un greu perill, eviteu-los!* (Conjunt de fulletons). Barcelona, Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya, 1989. Edició en català i castellà.

- *Cartilla escolar sobre incendios forestales*. Ministerio de Agricultura, Icona, 1968.

- *Accidentes en el hogar. ¿Por qué ocurren?, ¿Cómo defenderse?* Madrid, Servicio Social de Higiene y Seguridad en el Trabajo, 1981; 22 pàgs. sense numerar.

- *Aprenem a circular*. Barcelona, Ajuntament del Prat de Llobregat, amb la col·laboració de la Direcció General de Trànsit. Dossier per al mestre.

El Departament de Governació, Direcció General de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments de la Generalitat de Catalunya edita periòdicament fulletons i materials escolars que es poden emprar com a recurs l'escola, per exemple:

- Dossier *Setmana de la Prudència* (1988). Inclou: Els plans d'evacuació i els simulacres en els centres escolars. Quatre fitxes per al Cicle Inicial, quatre fitxes per al Cicle Mitjà i quatre per al Cicle Superior d'EGB sobre com lluitar contra el foc i el fum (sense dossier). Un díptic sobre autoprotecció (sense dossier)

- *Revetlles amb precaució* (1989). Tríptic.

- *Seguretat a la llar*. Opuscle de 7 pàgines editat en català i castellà.

- *Catalunya. Serveis contra incendis de la Generalitat*. Cartell plegable, 1982.

- *Barcelona. Campaña de lluita contra el foc*. Cartell plegable. 1980.

El «Ministerio de Sanidad y Consumo», Secretaria General Técnica de Madrid, edita periòdicament fulletons. Actualment, entre d'altres, es pot disposar dels següents:

- *Prevención de accidentes infantiles*.

- *Este objeto tan pequeño... puede ser peligroso*.

- *Los accidentes del niño en la edad escolar*.

- *Accidentes infantiles. Cuida por ellos*. Ministerio de Sanidad y Consumo. Dirección General de Planificación Sanitaria, 1990; 25 pàgs.

La «Dirección General de Tráfico» de Madrid, edita periòdicament fulletons. Actualment, entre d'altres, es pot disposar de:

- *Guía del peatón*.

- *Guía del ciclista*.

- *Guía del conductor de ciclomotores*. 1988; 45 pàgs.

- *No se la juegue a copas*.

- Fitxes de treball escolar per Educació Infantil i Primària.

- *Cuaderno de Educación Vial: Cruzad por los pasos de peatones*. Ciclo Inicial de EGB. Madrid, 1990; 8 pàgs.

- *Cuaderno de Educación Vial: Ciclo Medio*. Madrid, 1990.

- *Cuaderno de Educación Vial. Circulad por la derecha, uno tras otro.* Ciclo Superior. Madrid, 1990, 8 pàgines sense numerar.

Cartells, Làmines, Murals

- Cartell. *La vida del teu fill és a les teves mans.* Barcelona, Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya, 1984. Sèrie Seguretat per als infants. Plegable en color. (Edició en català i castellà).

- Cartell. *Els accidents es poden evitar.* Barcelona, Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya, 1984. Mides: 48 x 68 cm, color.

- Cartell. *Guía de los primeros auxilios para escolares* (tres models). Madrid, Ministeri de Sanitat i Consum.

- Làmines. *Exercicis de localització d'actuacions incorrectes* (tres làmines, una per a cada cicle d'Educació Primària). Ministerio del Interior. Dirección General de Tráfico. Centro Superior de Educación Vial. Existeix una traducció al català editat per Gerència de Seguretat Viària, Departament de Governació. Generalitat de Catalunya.

- Murals: *La seguretat viària.* Barcelona, Vicens Vives, 1990. Inclouen una Guia didàctica per al mestre, de M. Cruset; 46 pàg.

Institucions, Empreses i Adreces d'interès

Entre les empreses i organismes que editen materials, fulletons, opuscles o d'altres recursos d'interès per treballar el tema de la seguretat i prevenció d'accidents, esmentarem:

Catalana de Gas. Av. Portal de l'Àngel, 22. 08022 Barcelona. Tel. (900) 30 31 32. Edita unes carpetes didàctiques sobre el gas natural: «Les aventures del gas» que inclouen un dossier per al professor i el llibre de l'alumne. Disposen d'altres recursos com llibres i fulletons. També fan visites programades al Museu del gas per alumnes a partir de 7è d'EGB, concertant prèviament hora al Sr. Josep Pujol al telèfon 318 00 00.

Centre Nacional d'Informació Toxicològica. Tel. (91) 262 04 20. Es pot sol·licitar informació en cas d'intoxicació.

Creu Roja Espanyola. Assembla Catalana de la Creu Roja. Pg. Reina Elisenda, 23. 08034 Barcelona. Tel. (93) 433 08 58 / 205 14 14. Periòdicament fa curssets sobre seguretat i primeres cures. Edita materials que poden ser útils a classe.

Conselleria de Sanitat i Seguretat Social. Travessera de les Corts, 139-159. 08028 Barcelona. Tel. (93) 330 80 11 / 339 11 11. Edita llibres, guions, opuscles, cartells, enganxines, etc.

Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. Passeig de Gràcia, 105 (Torre Muñoz). 08006 Barcelona. Tel. (93) 237 24 42. Edita fulletons.

Conselleria d'Indústria i Energia. Avinguda Diagonal, 449. 08029 Barcelona. Tel. (93) 237 36 45. Edita fulletons.

Departament de Governació. Direcció General de prevenció i extinció d'incendis i salvament. Via Laietana, 69. 08003 Barcelona. Tel. (93) 318 72 04. Edita fulletons, llibres, dossiers, fitxes, vídeos, etc.

ENHER. Oficines centrals: Passeig de Gràcia, 132. 08008 Barcelona. Tel. (93) 217 70 00. Edita fulletons sobre electricitat i àudio-visuals que passen per les escoles concertant prèviament el servei.

FECSA. c/ Girona, 66. 08009 Barcelona. Tel. (93) 245 69 73. Informació general: Tel. (900) 31 31 31. Editen vídeos i fulletons diversos. Disposen d'un servei d'atenció a les escoles, les quals, concertant prèviament el servei, poden visitar les seves centrals elèctriques i tèrmiques. També es pot sol·licitar la visita a les seves dependències centrals per veure els vídeos que disposen sobre electricitat.

Gerència de Seguretat Vial. Passeig Pujades, 9-13, 3r. 08018 Barcelona. Tel. (93) 485 31 78. Editen quaderns, vídeos, llibres, cartells, opuscles, làmines, etc.

Institut Català del Consum. Gran Via Carles III, 105, lletra I. 08028 Barcelona. Tel. (93) 330 98 12. Editen fulletons. Disposen d'una biblioteca especialitzada en consum que conté molts materials com llibres, vídeos, etc. sobre seguretat.

Museu de cascs de bombers. Situat al soterrani del restaurant Can Joanet, Passeig Nacional, 66 (Barceloneta). 08003 Barcelona. Cal concertar prèviament la visita. El nombre de visitants és limitat.

Parcs de bombers de diverses demarcacions. Alguns realitzen demostracions sobre com descarregar extintors, com actuar en casos d'emergència, d'altres editen fulletons sobre prevenció d'incendis, etc.

Prefectura Provincial de Trànsit. Gran Via de les Corts Catalanes, 184. 08004 Barcelona. Tel. (93) 331 13 66. Edita fulletons, fitxes, cartells, quaderns, etc., sobre educació viària, alguns procedents del Ministerio de Interior de Madrid, traduïts al català. Hi ha un monitor d'educació viària que pot oferir suport a les escoles de la província de Barcelona.

Winterthur. Plaça Francesc Macià, 10. 08036 Barcelona. Tel. (93) 322 09 62. Editen fulletons, vídeos, llibres, etc.